

POSTANOWIENIE

Dnia 4 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **F.S.**,
oskarżonego z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu,
w dniu 4 października 2023 r.,
skargi obrońcy oskarżonego na wyrok Sądu Okręgowego w Częstochowie
z dnia 5 lipca 2023 r., sygn. akt VII Ka 339/23,
uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Częstochowie
z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt IV K 168/23,
i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania,
na podstawie art. 539e § 2 k.p.k.,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić skargę;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania skargowego obciążyć oskarżonego.**

UZASADNIENIE

F.S. został oskarżony o to, że w bliżej nieustalonym okresie do 8 września 2020 roku w C., działając wspólnie i w porozumieniu z innymi nieustalonymi osobami w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, wbrew przepisom ustawy, brał udział w obrocie znacznymi ilościami substancji odurzających w postaci suszu ziela konopi innych niż włókniste o łącznej masie netto 2408,470 gramów i substancji psychotropowych w postaci amfetaminy o łącznej masie netto 3412,600 gramów, 3 CMC o masie netto 593,850 gramów, MDMA o łącznej masie netto 132,630

gramów oraz 380 szt. tabletek MDMA, które ujawniono i zabezpieczono w pojeździe marki [...] o numerze rejestracyjnym [...] w dniu 8 września 2020 roku w C.,

tj. o przestępstwo z art. 56 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Częstochowie z dnia 30 marca 2023 r., sygn. akt IV K 168/23, oskarżonego uniewinniono od popełnienia zarzucanego mu występk.

Od tego wyroku apelację, na niekorzyść oskarżonego, wniósł prokurator, który – podnosząc zarzut obrazy przepisów postępowania, która miała wpływ na treść orzeczenia (art. 7 k.p.k.) oraz błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mającego wpływ na jego treść – wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 5 lipca 2023 r., sygn. akt VII Ka 339/23, uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w Łomży do ponownego rozpoznania.

Od tego wyroku skargę wniósł obrońca oskarżonego, podnosząc zarzut obrazy przepisów postępowania, a to art. 437 § 2 k.p.k. poprzez uchylenie wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, w sytuacji gdy w ocenie oskarżonego brak było ku temu podstaw, Sąd I instancji prawidłowo ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, co doprowadziło do wydania wyroku uniewinniającego, zaś Sąd II instancji w przypadku wątpliwości w zakresie niewinności oskarżonego winien przeprowadzić uzupełniające postępowanie dowodowe w myśl zasady bezpośredniości, z uwagi na fakt, iż Sąd ten jest instancją merytoryczną, uprawniony jest zatem do oceny, jak i również uzupełnienia materiału dowodowego, co doprowadziło do wydania wadliwego w ocenie oskarżonego rozstrzygnięcia uchylającego wyrok Sądu I instancji i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania.

Na podstawie tak sformułowanego zarzutu wniósł o uchylenie skarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Częstochowie do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Skarga nie jest zasadna.

Na wstępie należy przypomnieć, że zgodnie z art. 437 § 2 zd. II k.p.k., uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 k.p.k., art. 454 k.p.k. lub jeśli jest konieczne przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Z powiązania treści tego przepisu z art. 539a § 3 k.p.k., w którym wskazano podstawy skargi, jednoznacznie wynika, że Sąd Najwyższy, rozpoznając skargę na wyrok sądu odwoławczego, ogranicza się do badania, czy w sprawie – na etapie postępowania przed sądem pierwszej lub drugiej instancji – zachodzi tzw. bezwzględna przyczyna odwoławcza albo doszło do uchylenia wyroku mimo braku formalnych przeszkód określonych w art. 454 k.p.k. do wydania wyroku zmieniającego lub też konieczne jest przeprowadzenie w całości przewodu sądowego (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2019 r., III KS 34/18, Prok. i Pr.-wkł. 2019/7-8/27*). Sąd Najwyższy nie może więc oceniać, czy zaistniały merytoryczne podstawy do wydania określonego rodzaju orzeczenia. Nie jest bowiem władny na podstawie przepisu art. 539a § 1 k.p.k. do oceniania materiału dowodowego przedstawionego w sprawie – rozpoznanie sprawy w tym zakresie należy bowiem do sądów powszechnych. Interwencja Sądu Najwyższego w ten zakres orzekania stanowiłaby naruszenie ich kompetencji do rozpoznania sprawy. Przedmiotem kontroli w tym postępowaniu jest jedynie stwierdzenie, czy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji z przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania, sąd odwoławczy kierował się podstawami wydania orzeczenia kasatoryjnego wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz czy takie rozstrzygnięcie było w konkretnej sprawie konieczne (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2018 r., V KS 15/18, LEX nr 2515959; zob. też: postanowienie Sądu Najwyższego z*

dnia 2 grudnia 2020 r., II KS 16/20, LEX nr 3093484; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2020 r., I KS 8/20, LEX nr 3177866). Co do zasady nie jest też rolą Sądu Najwyższego w postępowaniu prowadzonym na podstawie przepisów Rozdz. 55a Kodeksu postępowania karnego analizować pod względem merytorycznym jakość weryfikacji oceny materiału dowodowego w perspektywie szczegółowych zagadnień akcentowanych na tej płaszczyźnie przez obrońcę oskarżonego. Przeciwnie stanowisko pozostawałoby w sprzeczności z podstawami skargi, określonymi w art. 539a § 3 k.p.k. oraz *ratio legis* tej instytucji. Z tego też względu poza zakresem rozważań pozostawiono argumentację zaprezentowaną przez obrońcę oskarżonego, dotyczącą bezpośrednio płaszczyzny oceny dowodów i wynikających z nich ustaleń faktycznych, a skoncentrowano się na istocie zarzutu podnieconego w skardze, dotyczącego podstaw wydania wyroku kasatoryjnego.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że Sąd drugiej instancji przeprowadził weryfikację oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego Sądu pierwszej instancji stwierdzając na wstępie swoich rozważań, że Sąd *meriti* „nie dokonał kompleksowej oceny dowodów w zgodzie z zasadą wyrażoną w art. 7 k.p.k.” (s. 3 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Ustosunkowując się do rozpoznawanego zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów Sąd odwoławczy wyraził własne stanowisko w zakresie oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, uznając za niewiarygodne wyjaśnienia oskarżonego oraz wyprowadzając odmienne wnioski z faktu zabezpieczenia należącego do niego materiału genetycznego i śladów linii papilarnych na torbach, kartonie i woreczkach, w których znajdowały się narkotyki, a także na łyżeczce do ich porcjowania, znalezionej w jednej z toreb. Doprowadziło to Sąd *ad quem* do wniosku, że brak było podstaw do wydania wobec oskarżonego wyroku uniewinniającego (s. 4 uzasadnienia). Wprawdzie w formularzu uzasadnienia jako podstawę uchylenia zakreślono art. 437 § 2 k.p.k., wskazując na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości (s. 5 części motywacyjnej wyroku), niemniej jednak z rozważań Sądu drugiej instancji wynika niewątpliwie, że Sąd ten stwierdził istnienie podstaw do skazania F.S. za zarzucany mu czyn, pozostawiając jedynie otwartą kwestię dokładnej kwalifikacji prawnej, co – wobec stwierdzonych uchybień w zakresie oceny dowodów – zostało uznane za

zagadnienie przedwczesne. Nie chodziło zatem o dostrzeżenie jedynie samej możliwości wydania wyroku skazującego w ponownym postępowaniu przed Sądem pierwszej instancji, lecz o pełne przekonanie co do sprawstwa oskarżonego. Istniała zatem podstawa do wydania orzeczenia kasatoryjnego przewidziana w art. 437 § 2 k.p.k. w postaci zaktualizowania się reguły *ne peius*, określonej w art. 454 § 1 k.p.k. i kwestia ta – pomimo błędnego zakreszenia podstawy uchylenia wyroku Sądu I instancji – jawi się na tle rozważań Sądu *ad quem* jako jednoznaczna. W sprawie nie doszło zatem do obrazy art. 437 § 2 k.p.k., a dostrzeżone uchybienie Sądu Okręgowego należy postrzegać w kategoriach omyłki formalnej, bez wpływu na treść wyroku.

Z tych względów, nie stwierdzając również pozostałych okoliczności, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, obciążając oskarżonego kosztami postępowania skargowego.

[SzK]

[ms]